

Sygn. akt V CK 396/05

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 listopada 2005 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Frąckowiak (przewodniczący)

SSN Mirosław Bączyk (sprawozdawca)

SSN Gerard Bieniek

w sprawie z powództwa Z. Ł., J. K., M. Ł.

i S. R.

przeciwko Przedsiębiorstwu Państwowemu Użyteczności Publicznej "P(...)" Rejonowemu Urzędowi (...) o odszkodowanie, po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej w dniu 25 listopada 2005 r., kasacji strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 22 października 2004 r., sygn. akt II Ca (...),

I. odrzuca kasację w stosunku do powódki J. K.;

II. uchyla zaskarżony wyrok, z wyłączeniem punktu IV w części orzekającej o roszczeniu powodów - Z. Ł., M. Ł., S. R., i w tym zakresie przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w W., pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego.

Uzasadnienie

Sąd Rejonowy zasądził od pozwanego – Przedsiębiorstwa Państwowego Użyteczności Publicznej „P(...)” – Rejonowy Urząd (...) na rzecz czterech pozwanych

dochodzone przez nich kwoty odpowiednio obniżone o 50% z odsetkami i oddalił powództwa powodów w pozostałym zakresie. Powodowie domagali się zwrotu wpłat dokonywanych przez nich za pośrednictwem pracownicy pozwanego Przedsiębiorstwa na rachunek oszczędnościowy prowadzony w BANKU S.A. Sąd pierwszej instancji oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych.

Powodowie w różnych okresach zawarli umowy rachunku oszczędnościowego z niewystępującym w sporze BANKU S.A. po dokonaniu na ten rachunek pierwszych wkładów oszczędnościowych w różnych kwotach (Z. Ł. – w dniu 12 października 2001 r.; M. Ł. w dniu 7 sierpnia 2001 r.; J. K. w dniu 26 kwietnia 2002 r.; S. R. w dniu 31 grudnia 1993 r.). Powód Z. Ł. znał wysokość odsetek oferowanych przez Bank. Dwie następne wpłaty powód ten wniósł w Urzędzie (...) J., w którym pracowała K. B.. Pracownica ta namówiła tego powoda (jeszcze przed zawarciem umowy z Bankiem) do dokonywania wpłat na rachunek w tymże Urzędzie (...) z sugestią uzyskania przez powoda 30% oprocentowania jako specjalnej oferty dla pracowników P.(...). Pierwsza wpłata nastąpiła w dniu 13 października 2001 r. (w wysokości 15.000 zł) do rąk pracownicy Urzędu (...); wpłatę tej kwoty odnotowano pod datą 12 października 2001 r. i potwierdzono stemplem (...). Kolejnej wpłaty (w wysokości 3.500 zł) powód dokonał w dniu 28 listopada 2001 r. Wpłaty te nie zostały zaewidencjonowane przez Bank prowadzący rachunek oszczędnościowy powoda. W kwietniu 2002 r. powód dowiedział się, że stan jego oszczędności pokrywa się jedynie z pierwszą wpłatą dokonaną w Banku. W podobnych okolicznościach dokonywali wpłat w Urzędzie (...) pozostali powodowie. W dniu 7 sierpnia 2001 r. K. B. potwierdziła stemplem (...) wpłatę na książeczkę dokonaną przez powódkę M. Ł. Za namową tej pracownicy P.(...) powódka dokonała także innych wpłat (5.000 zł i 2.000 zł). Wszystkie te wpłaty nie zostały potwierdzone blankietami „wpłaty” (asygnatami wpłaty) znajdującymi się w książeczce oszczędnościowej. W kwietniu 2002 r. K. B. dopisała w książeczce oszczędnościowej powódki odsetki (w wysokości 7.035 zł). W dniu otwarcia rachunku oszczędnościowego (13 września 2001 r.) powódka J. K. wpłaciła w Urzędzie (...) u K. B. kwotę 5.000 zł; fakt ten potwierdzony został wpisem oraz stemplem do książeczki powódki; w kwietniu powódka ta dowiedziała się o jej stanie oszczędności na rachunku oszczędnościowym (100 zł). K. B. informowała wspomnianych trzech powodów, że wpłata pieniędzy na rachunek oszczędnościowy może być oprocentowana w wysokości 60% rocznie. Powód S. R. nie był obecny przy otwieraniu rachunku oszczędnościowego, pierwsze pieniądze na książeczkę oszczędnościową wpłaciła jego żona. Początkowo wkład na tej

książeczce wynosił 2.000 zł (po denominacji). Następne wpłaty dokonywane były w lutym 1996 r. i w styczniu 1998 r. Pozostałe wpisy na książeczkę odnosiły się tylko do odsetek. Książeczka oszczędnościowa nie jest podpisana przez posiadacza wkładu. Do jej pierwszej strony dopięta jest kartka z zapisem pierwszej wpłaty z dnia 31 grudnia 1993 r. Jako osoba wpłacająca pierwszą wpłatę wskazana jest K. B. Wpłaty na książeczkę powoda S. R. były dokonywane w latach 1994 – 1999 r.

W księgach bankowych Banku wykazane były jedynie pierwsze (minimalne) wkłady oszczędnościowe czterech powodów powiększone o odpowiednie oprocentowanie. K. B. pracowała u pozwanego jako starszy asystent i w pewnych okresach zastępowała także Naczelnika Urzędu (...). Pracownica ta była upoważniona do przyjmowania wpłat na książeczki oszczędnościowe BANKU S.A. W czasie kontroli wewnętrznej Urzędu (...) w dniach 30 kwietnia – 6 maja 2002 r. oraz 9 maja 2002 r. stwierdzono uchybienia w pracy tego Urzędu polegające m.in. na niezgodnym z regulaminem postępowaniem z oryginałami i duplikatami kluczy od Urzędu i głównego schowka kasowego oraz niezgodnie z regulaminem wypełnienie dokumentów rachunkowo-kasowych przy prowadzeniu raportów kasowych i prowadzeniu kontroli odcisków datowników. W sprawozdaniu pokontrolnym zarzucono bezpośrednio przełożonej K. B. brak nadzoru i kontroli nad tą pracownicą. Przełożona ta wykonywała swoje obowiązki służbowe w sposób niedbały i niezgodnie z obowiązującymi przepisami przy dwuosobowej obsadzie personalnej Urzędu. W zbiorczym zestawieniu z postępowania wyjaśniającego z dnia 26 lipca 2002 r. stwierdzono m.in. to, że nadużycia popełnione przez K. B. były możliwe, bowiem: 1) bezpośredni przełożeni (naczelnik Urzędu) obdarzali ją zaufaniem i dopuścili do sytuacji, w których pracownica ta mogła samodzielnie podejmować decyzje o dokonywaniu zawyżonych wypłat z książeczek oszczędnościowych; 2) obowiązki kasjera kasy głównej umożliwiały K. B. kontynuowanie jej nielegalnej działalności w zakresie obsługi obrotu oszczędnościowego; 3) przeprowadzone przez naczelników kontrole były nierzetelne i niewystarczające, albo w ogóle nie były dokonywane; 4) naczelnicy Urzędu nie dokonywali jakiegokolwiek nadzoru i kontroli pracy K. B., m.in. w zakresie wymogów dyscypliny pracy (opuszczanie stanowiska w godzinach pracy), zezwalali na przechowywanie w głównym schowku kasowym prywatnych rzeczy pracownika, nie reagowali na popełnione nieprawidłowości w sposób właściwy; 5) posiadanie przez K. B. kompletu kluczy do urzędu, celowe działanie naczelników polegające na braku ewidencjonowania wszystkich duplikatów kluczy w ewidencji i ukrywanie tego faktu

przed jakąkolwiek kontrolą ze strony pracowników (...), znacznie ułatwiło dostęp tego pracownika do wszelkich rekwizytów urzędu; 6) panujące w Urzędzie stosunki (między asystentem a naczelnikiem) o charakterze koleżeńskim powodowały całkowite rozluźnienie dyscypliny w Urzędzie (K. B., będąca na zwolnieniu lekarskim, mogła swobodnie wejść do Urzędu i posługiwać się niezbędnymi jej rekwizytami).

K. B. została skazana prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwa popełnione na szkodę powodów i innych osób nie występujących w tym postępowaniu.

Strona pozwana świadczy usługi w zakresie obrotu oszczędnościowego na rzecz BANKU S.A. na podstawie umowy z dnia 27 grudnia 2001 r. Postanowienia załącznika nr 5 do tej umowy określały szczegółowo procedurę postępowania przy operacjach związanych z książeczkami oszczędnościowymi.

Powodowie złożyli apelację w zakresie dotyczącym oddalenia powództwa i apelacje te zostały uwzględnione przez Sąd Okręgowy. Sąd ten zasądził na rzecz powodów dochodzone przez nich kwoty w pełnym zakresie z odsetkami. Oddalił natomiast apelację strony pozwanej jako nieuzasadnioną.

W ocenie Sądu drugiej instancji, istniały przesłanki dla przyjęcia odpowiedzialności strony pozwanej na podstawie art. 430 k.c. Nie było wątpliwości co do tego, że pracownicy P.(...) (K. B.) powierzono wykonywanie określonej grupy czynności (obsługi książeczek oszczędnościowych) na rachunek pracodawcy. Po szerszym wywodzie prawnym Sąd Okręgowy doszedł do wniosku, że pracownica strony pozwanej wyrządziła powodom szkodę jednak „przy wykonywaniu” powierzonych jej czynności (obowiązków pracowniczych) w rozumieniu art. 430 k.c. Zdaniem Sądu, formułę „przy wykonywaniu” należy rozumieć szerzej i eksponować nie tyle cel działania podwładnego, ale wskazać „na przedmiot czynności powierzonej”. A w rozpatrywanej sprawie przedmiot ten może być rozumiany „jako przyjmowanie wpłat na książeczki oszczędnościowe Banku, realizowane przez podwładnego strony pozwanej”, przy czym takie „działanie wyrządziło szkodę powodom i było zawinione przez podwładnego”. Także względy natury społecznej – w ocenie Sądu – przemawiają za odpowiedzialnością strony pozwanej w wypadku szkody wyrządzonej przez pracownika P.(...) przy wykonywaniu powierzonej mu czynności rozumianej jako przedmiot jego działalności zawodowej.

W kasacji strony pozwanej wskazywano zarzut naruszenia przepisów art. 378 § 1 k.p.c., art. 430 k.c. i 120 k.p., art. 5 ust. 1 pkt 1, 2, 4 i 5 i art. 52 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. 140, poz. 939 ze zm.) oraz art. 362 k.c.

Skarżący domagał się uchYLENIA zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

1. Eksponując zarzut naruszenia art. 5 ust. 1 pkt 1, 2 i art. 5 art. 4 i 5 prawa bankowego, skarżący stara się uzasadnić stanowisko, że dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie istotne znaczenie miał układ i treść stosunków łączących stronę pozwaną z Bankiem prowadzącym rachunki oszczędnościowe powodów. Według skarżącego, w umowie z Bankiem (z 2001 r.) wyraźnie określone zostały uprawnienia P.(...) wykonywane na zlecenie Banku. Tymczasem „powodowie dokonywali ze świadkiem K. B. czynności bankowych”, których tylko elementem było dokonywanie wpłat do rąk tej pracownicy. Jeżeli w tym wywodzie kasacji tkwi sugestia, że pracownica pozwanej P.(...) w zakresie obsługi powodów – posiadaczy rachunków oszczędnościowych działała już w istocie poza zakresem czynności powierzonych jej przez pracodawcę, to sugestii tej nie można jednak z całą pewnością podzielić.

K. B. była pracownikiem pozwanej P.(...) w okresie, w którym powodowie dokonywali wpłat na ich książeczki oszczędnościowe. Pracodawca powierzył tej pracownicy w ramach umowy o pracę m.in. obsługę obrotu oszczędnościowego wykonywaną dla BANKU S.A. w związku z zawartą przez ten Bank umową z „P.(...)” z dnia 27 grudnia 2001 r. Trafnie zauważył Sąd Okręgowy to, że powierzenie wykonania czynności w rozumieniu art. 430 k.c. oznacza wskazanie wprost lub pośrednio nie tylko czynności zindywidualizowanych (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 1977 r., IV CR 46/77 nieopublik.). Powierzenie może obejmować także grupę (kategorię) czynności dokonywanych w ramach umowy o pracę, standardowo powtarzających się przy wykonywaniu obowiązków pracowniczych. W niniejszej sprawie powierzenie to obejmowało m.in. przyjmowanie wpłat na książeczki oszczędnościowe wystawiane przez BANK S.A. współpracującym z „P.(...)”. Z ustaleń faktycznych wynika to, że pracownica P.(...) przyjmowała od powodów wpłaty, które miały być ewidencjonowane na ich rachunkach oszczędnościowych, prowadzonych przez Bank współpracujący z P.(...), obiecując wpłacającym niestandardowe profity (w postaci odsetek), związane z dokonaniem wpłat i utrzymaniem wkładu oszczędnościowego. To właśnie powoływanie się na wspomnianą współpracę i rolę pozwanej P.(...) jako podmiotu wykonującego umowę rachunku oszczędnościowego poszczególnych posiadaczy (powodów) umożliwiało otrzymanie wpłat gotówkowych od powodów z przeznaczeniem na powiększenie ich wkładów oszczędnościowych w Banku i w celu odzyskania

wspomnianych, niestandardowych profitów. Nie ma przy tym znaczenia fakt, że pracownica P.(...) nie była upoważniona do ustalenia (modyfikowania) wysokości odsetek od przyjmowanych wkładów oszczędnościowych powodów i popełniała formalne uchybienia w zakresie zasad obsługi obrotu oszczędnościowego.

2. Przepis art. 430 k.c. przewiduje odpowiedzialność odszkodowawczą tzw. zwierzchnika za szkodę wyrządzoną przez tzw. podwładnego z winy tego podwładnego przy wykonywaniu powierzonych mu czynności. Powodowie zgłosili wobec strony pozwanej roszczenie odszkodowawcze obejmujące dokonane przez nich wpłaty do rąk pracownicy strony pozwanej i nie znajdujące odzwierciedlenia na ich rachunkach oszczędnościowych prowadzonych w BANKU S.A. Wina pracownicy pozwanej P.(...) (w zakresie przestępstwa popełnionego m.in. na szkodę powodów) została przesądzona w prawomocnym wyroku karnym z dnia 11 lipca 2003 r.

W kasacji kwestionowano przede wszystkim stanowisko Sądu Okręgowego, że pracownica P.(...) wyrządziła powodom szkodę (obsługując ich rachunki oszczędnościowe) właśnie „przy wykonywaniu powierzonych jej i stanowiących obowiązki pracownicze czynności”. Skarżący starał się uzasadnić pogląd, iż „skorzystanie z uprawnienia (powierzenia czynności) jako instrumentu deliktu, a nie jego okoliczność (uwarunkowanie), nie uprawnia do stwierdzenia, że doszło do wyrządzenia szkody przy wykonywaniu czynności powierzonych, skoro ta była już w istocie bezprawna”. Innymi słowy, skarżący dopatruje się w działalności pracownicy P.(...) (której powierzono obsługę książeczek oszczędnościowych poprzez przyjmowanie wpłat na rachunek oszczędnościowy) bezprawnego ekscesu pracowniczego, dokonanego na pewno nie „przy wykonywaniu” powierzonych tej pracownicy czynności, co eliminuje możliwość przypisania pozwanej P.(...) odpowiedzialności na podstawie art. 430 k.c.

W judykaturze i literaturze od dawna poszukuje się właściwych kryteriów prawnych pozwalających odróżnić sytuację, w której podwładny wyrządza szkodę „przy wykonywaniu” powierzonych czynności od sytuacji wyrządzenia szkody przez tego podwładnego jedynie „przy okazji” (przy sposobności) wykonania powierzonych czynności. Wypowiedzi w literaturze i judykaturze Sądu Najwyższego nie upoważniają z pewnością do kategoriernego stwierdzenia, że w omawianym zakresie wypracowane zostały ogólne, powszechne akceptowane kryteria. W „Wytocznych wymiaru sprawiedliwości i praktyki sądowej w sprawie odpowiedzialności Skarbu Państwa (...)” przyjmowano, że o tym, czy szkoda została wyrządzona przez funkcjonariusza przy wykonywaniu powierzonych mu czynności „decyduje cel działania sprawcy” (uchwała

Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 1971 r., III CZP 33/70, OSNC 1971, z. 4, poz. 59, teza V.). Szkada nie zostaje wyrządzona przy wykonywaniu powierzonych czynności w sytuacji, w której funkcjonariusz urzeczywistnia w istocie inny cel niż wynikający z powierzonych mu funkcji (np. cel osobisty). W uchwale tej wskazywano jednak na możliwości przyjęcia innych kryteriów w omawianym zakresie (stan wyrządzenia szkody przy wykonywaniu powierzonych funkcji funkcjonariuszowi czynności następowałby także wtedy, gdyby funkcjonariusz działał w interesie osobistym, ale tylko dlatego, że wykonanie czynności służbowej umożliwiło mu wyrządzenie tej szkody).

Należy zgodzić się ze stanowiskiem Sądu Okręgowego, że w zakresie poszukiwania kryterium służącym do oceny tego, czy szkoda została wyrządzona „przy wykonywaniu” powierzonych czynności decydującego znaczenia nie może mieć cel działania podwładnego, inny niż oczekiwania przełożonego i poszkodowanego. Nieuzasadnione byłoby zatem twierdzenie, że zwierzchnik mógłby odpowiadać za szkodę wobec poszkodowanego tylko wówczas, gdyby podwładny nie działał zgodnie z zasadniczym celem, jakim kierował się zwierzchnik, powierzając podwładnemu wykonywanie powierzonych czynności na swój rachunek. Eksponowanie kryterium celu ograniczałoby znacznie zasięg zastosowania przepisu art. 430 k.c., co nie dałoby się z pewnością pogodzić z koniecznością zapewnienia poszkodowanym odpowiedniej ochrony prawnej. Na powierzającym ciąży bowiem ryzyko wyboru właściwych osób do wykonywania powierzanych im czynności na rachunek powierzającego. To ryzyko jest tym szersze, im szerszy jest zespół czynności powierzonych wykonawcy i szerszy potencjalnie krąg osób poszkodowanych.

Przy określaniu tego, czy podwładny wyrządził szkodę „przy wykonywaniu” powierzonych mu czynności (zespołu czynności) należałoby zatem brać po uwagę także inne jeszcze kryteria pozwalające na stwierdzeniu funkcjonalnego związku pomiędzy powierzeniem (aktem powierzenia) i wykonywaniem czynności przez podwładnego, powodującym powstanie szkody u osób trzecich.

Po pierwsze, przedmiotowy aspekt wspomnianego związku oznaczałby akcentowanie tego, czy podwładny działał w ogóle w ramach powierzonych mu zespołu (kategorii) czynności. Po drugie, aspekt podmiotowy rozważanego związku pozwala na ustalenie potencjalnego kręgu osób poszkodowanych (potencjalnych odbiorców usług pozwanej P.(...), w tym - osób posiadających rachunki oszczędnościowe). Po trzecie, temporalny punkt widzenia pozwala eksponować jednorazowy akt wykonania powierzonych czynności bądź jego charakter długoterminowy (ciąg powtarzających się

czynności podwładnego w dłuższym odcinku czasowym, skoordynowany z treścią kompleksu powierzonych mu czynności, tj. np. regułami obsługi rachunków oszczędnościowych). Po czwarte, aspekt lokalizacyjno - instrumentalny omawianego związku odnosi się do miejsca wykonywania przez podwładnego powierzonych mu czynności (np. w lokalu powierzającego, niekoniecznie w tzw. normalnym czasie pracy P.(...)) i posługiwania się przez podwładnego stosownymi przedmiotami (tzw. rekwizytami) oraz oznaczeniami przysługującymi powierzającemu (np. jego pieczęciami, pismami firmowymi, zabezpieczeniami). Po piąte, wykonawca czynności podlega „kierownictwu” zwierzchnika przez cały okres wykonywania czynności, nawet gdy zwierzchnik nie wykonuje takiego kierownictwa w sposób stały w ramach przewidzianych (np. w umowie o pracę) aktów kontroli i nadzoru wobec podwładnego i tym samym - pozostawia mu spory margines samodzielności co do sposobu wykonywania powierzonej funkcji.

Należałoby podkreślić, że ustalenia faktyczne pozwalają skonstatować istnienie odpowiedniego, związku funkcjonalnego (we wszystkich wskazanych wcześniej aspektach) pomiędzy powierzeniem pracownicy P.(...) czynności (obejmujących obsługę rachunków oszczędnościowych powodów), a ich wykonywaniem przez tę pracownicę, prowadzącymi w rezultacie do wyrządzenia szkody poszkodowanym powodom. W tej sytuacji niezgodność celu powierzenia wspomnianych czynności (właściwa obsługa bankowych rachunków oszczędnościowych) i celu działalności pracownicy P.(...) (przywłaszczenie dokonywanych przez powodów wpłat na rachunek oszczędnościowy) nie może mieć decydującego znaczenia, skoro inne, zobiektywizowane kryteria pozwalają na wystarczające powiązanie działania pracownicy P.(...) z aktem powierzenia jej zespołu czynności w umowie o pracę. Co więcej, wspomniane kryteria w sposób wystarczający tworzyły dla posiadaczy rachunków oszczędnościowych (powodów) stan pozoru działania pracownicy na rachunek powierzającego pracodawcy (P.(...)), tym bardziej utrwalały, im dłużej działalność ta nie była przez powierzającego odpowiednio kontrolowana w stosownym czasie.

W tej sytuacji nie było podstaw do kwestionowania odpowiedzialności pozwanej P.(...) na podstawie art. 430 k.c. Pracownica P.(...) K. B. wyrządziła bowiem powodom szkodę przy wykonywaniu powierzonych jej przez pracodawcę czynności w zakresie obsługi obrotu oszczędnościowego, nawet jeżeli cel takiego powierzenia został ostatecznie wypaczony przez tę pracownicę.

3. W kasacji kwestionowano także przyjęty przez Sąd drugiej instancji zakres odpowiedzialności odszkodowawczej strony pozwanej. W ocenie skarżącego, istniały odpowiednie podstawy – przy ewentualnym skonstatowaniu odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanej P.(...) - do stwierdzenia przyczynienia się wszystkich powodów do powstania szkody (art. 362 k.c.). Tymczasem Sąd Okręgowy nie rozpoznał w ogóle zarzutów i twierdzeń zawartych w apelacji w odniesieniu do wspomnianego przyczynienia się powodów (art. 378 § 1 k.p.c.).

Sąd pierwszej instancji zmniejszył należne powodom odszkodowanie o połowę, ponieważ uznał, że w okolicznościach niniejszej sprawy „żądanie” (przez powodów) odszkodowania musi zostać uznane w 50% za nadużycie prawa” (art. 5 k.c.). Wykluczył natomiast możliwość zastosowania art. 362 k.c. Sąd Okręgowy - rozpoznając apelację strony pozwanej – przyjął brak podstaw do zmniejszenia przysługującego powodom odszkodowania przy nawiązaniu do konstrukcji nadużycia prawa podmiotowego. Wypowiedział się zatem jednak w omawianej materii w zakresie zarzutów podnoszonych w apelacji strony pozwanej (uzasadnienie zaskarżonego wyroku). W każdym razie dokonane przez Sądy ustalenia faktyczne, dotyczące postawy i zachowania się powodów w kontaktach z pracownicą pozwanej P.(...) po zawarciu umów rachunku oszczędnościowego z BANKIEM S.A., mogły stanowić odpowiedni punkt wyjścia dla stwierdzenia, że takie zachowanie się mogło spowodować także powstanie szkody po stronie poszkodowanych (art. 362 k.c.). Niezbędna byłaby jednak uwaga, że takie, ewentualne przyczynienie się do powstania szkody powinno być analizowane przez Sąd osobno w odniesieniu do każdego z powodów, a więc - w zakresie zgłoszonych przez nich indywidualnych roszczeń odszkodowawczych. Oceny dokonywane w sposób ogólny, nawet przy podobieństwie ustaleń dotyczących kontaktów poszczególnych powodów z pracownicą P.(...), muszą być uznane za nieuzasadnione. Oznacza to, że każdy z powodów mógłby przyczynić się do powstania szkody w różnym rozmiarze.

Skoro w świetle dokonanych przez Sąd ustaleń faktycznych nie da się z pewnością wykluczyć możliwości zastosowania przepisu art. 362 k.c. w odniesieniu do poszczególnych roszczeń odszkodowawczych powodów, to zarzut niezastosowania tego przepisu należy uznać za uzasadniony.

Z przedstawionych względów Sąd Najwyższy, przyjmując istnienie przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej strony pozwanej na podstawie art. 430 k.c., uchylił - z wyłączeniem punktu IV w części orzekającej o roszczeniu powodów – Z. Ł., M. Ł. i S.

S., i w tym zakresie przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w W. (art. 393¹³ § 1 k.p.c. w zw. z art. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2004 r., Dz. U. 2005 r. Nr 13, poz. 98). Odrzucił natomiast kasację w stosunku do powódki J. K. jako niedopuszczalną w świetle art. 392¹ § 1 k.p.c. (pkt I wyroku).